

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI

ABİDİN DİNO SALONU

PARİS EKOLÜ LEKECİLİK, ORFİZM,
SOYUT ANLATIMLAR

A N K A R A
RESİM VE HEYKEL
M Ü Z E S İ

HAKKI ANLI (1906- 1991)

KOMPOZİSYON

KÂĞIT ÜZERİNE YAĞLI BOYA 61.5X46 CM

Hakkı Anlı 1924 yılında, Avni Lifij'in desteği ile girdiği Güzel Sanatlar Akademisi'nden 1932 yılında mezun olur. 1947 yılına kadar orta öğretim kurumlarında resim öğretmenliği görevini üstlenir. 1954 yılında, 1990 yılına kadar yaşayacağı Paris'e gider.

Paris dönemi ilk önceleri kübizm kaynaklı resimlerin peşinde geçer. Müzemizde yer alan soyut kompozisyonu bu dönemine örnek oluşturur. Picasso'yu anlamaya ve onun doğrultusundan gitmek için kendi yolunu öznelletirmeye çabalar.

1955-1965 yıllarındaki soyut çalışmalarında, büyük planlar halindeki karanlık ve aydınlık örüntüsü ile oluşturulan lekelerle coşku ve dinginlik karşıtlığı tuvale yansıtılmıştır.

ABİDİN DİNO (1913-1993)

İsimsiz

KÂĞIT ÜZERİNE GUAJ BOYA, 63X49 CM

Abidin Dino'nun Ankara Resim ve Heykel Müzesi Koleksiyonu'nun başyapıtları arasında yer alan İşkenceler adlı eseri 1950'li yıllardaki Paris döneminin ilk resimlerindedir. Bu eserlerde kendisinin de sorgulandığı ve salıverildiği, 167 kişinin tutuklandığı 1951 Tevkifatını anlatmıştır. Dino, baskıya olan direncini arttırmak ve acılardan sıyrılmak için yaşadıklarını çizer. Bu resimlerini 1955 yılında Paris'te Galerie Kleber'de sergiler. Dino için bu sergi, bir sanatçı olarak Paris sanat ortamında tanınma noktası olur.

ABİDİN DİNO (1913-1993)

ANTİBES RESİMLERİ 5, 1968

TUVAL ÜZERİNE YAĞLI BOYA 96.5X162.5 CM

ANTİBES RESİMLERİ 9, 1958

TUVAL ÜZERİNE YAĞLI BOYA 92X73 CM

ANTİBES RESİMLERİ 2, 1992

TUVAL ÜZERİNE YAĞLI BOYA 130X96 CM

Abidin Dino, 1953 yazında sanatına yeni formlar kazandırabilmek ve Picasso'nun seramik çalışmalarına yardım eden sanatçılar arasına katılabilmek amacıyla Güney Fransa'ya gider. 1953-1955 yılları arasında bulunduğu Güney Fransa'da yeni dostluklar kurar ve Antibes resimlerinin ön araştırmalarını gerçekleştirir. 1954 yılında Amerika'dan Antibes'e taşınan ancak 41 yaşında yaşamına son veren Rus asıllı Fransız Taşist ressam Nicolas de Staël'in atölyesini kiralar ve bu atölyede Antibes serisi resimlerini yapmaya başlar.

Paris Ekolü içinde var olan sanatçılar arasında ün kazanan Nicolas de Staël'in atölyesi, onun için kutsal bir mekân ve resimlerine yeni etkiler kattığı çalışma alanı olur. Kuşkusuz Dino, 1959 ile 1971 yılları arasını kapsama alan Antibes serileri olarak bilinen taşist Antibes resimlerini yaparken, trajik ölümünün ardından atölyesine taşındığı Staël'in taşist sanat anlayışından etkilenmiş olmalıdır.

Antibes kompozisyonlarını 1959 yılında Paris'te sergiler. Dönemin kritikleri sergide yer alan Dino resimlerini, şiirsel soyutun tinsel, içten ve etkileyici örnekleri olarak tanımlayarak övgülerle değerlendirirler. 1976 yılına kadar süren dönemde soyut resimlerini, doku ve dokuyla yaratılan formlar üzerine kurmaktadır.

Sert ve yumuşak, doğal ve yapay, geometri ve rastlantısal karşıtlıkları yan yana getiren bu kompozisyonlarda tuval yüzeylerinde önce ekular ya da beyazlarla düzenlenen geometrik alanlar düzenler, sonra yumuşak, tüylü ve dağılan doku kümeleri bu alanlara, geometriye uyarlı olarak dağılır.

SELİM TURAN (1915-1994)
KALİGRAFİK SOYUTLAR

KOMPOZİSYON

TUVAL ÜZERİNE YAĞLI BOYA 102X166 CM

BEETHOVEN 9. SENFONİ

TUVAL ÜZERİNE YAĞLI BOYA 130X162 CM

SOYUT

KONTRPLAK ÜZERİNE YAĞLI BOYA
148X99 CM

Ankara Resim ve Heykel Müzesi Koleksiyonu'nun başyapıtlarından olan Selim Turan'ın üç kaligrafik soyut kompozisyonu, sanatçının "Türk Resim ve Heykel Sanatının Paris Elçisi: Selim Turan" adı altında 1993 yılında düzenlenen sergisinden Ankara Resim ve Heykel Müzesi Koleksiyonu'na alınmış olan eserlerdir.

Öğrenim sürecinin bir parçası olan kaligrafi, soyut kompozisyonlarının asal değeridir. İkinci asal değeri ışık oyunları ve gölgelerin karanlık lekeleridir.

Selim Turan'ın soyut kompozisyonları, giderek çok renkli armonilere dönüşen, çok sessiz duran ancak derin felsefesi çok sesli müzikle kurduğu bağlarla pekişerek gelişir. Atölyesinde, resim yaparken sürekli olarak klasik müzik dinleyen Selim Turan'ın kaligrafik soyutları, doğaçlama ve müzik ritimlerinin örüntüleriyle eş değerde formlar, renkler ve şiirsel spirüel kompozisyonlardır.

AVNİ ARBAŞ (1919-2003)

KADIN, 1983

DURALİT ÜZERİNE YAĞLI BOYA 100X69.5 CM

Avni Arbaş'ın Ankara Resim ve Heykel Müzesi Koleksiyonu'nda yer alan Köylü Kadın adlı resmi, 1950'li yıllarda ödül alan Köylü Kadın resminin yapıldığı serinin parçasıdır. Arbaş bu yıllarda, Utrillo'nun geometrik kurgusunu kurgusuna, Bonnard'ın lekesinin gizemli pusuna, Vuillard'ın arıtılmış formlarına göndermeler yaparak resimler yapmaktadır. Köylü Kadın resmi Arbaş'ın özgün biçiminin bu aşamadan sonra renk, leke ve soyutlamaların duyarlı armonilerinin üzerinde yoğunlaşan resimlere yöneleceğini işaretler.

Bu dönemin özelliklerini tanımlayan bir başka resim, 1954 tarihli Köylü Kadın adlı resmidir. 1954 yılında katıldığı Utrillo Resim Yarışması'nda ödüle değerli görülmesi, Arbaş'ın sanat anlayışının ikinci döneminde yaptığı resimlerde kazandığı özgün değerlerin beğenildiğini kanıtlar.

Avni Arbaş 1950'den sonra çalışmalarını ağırlıklı olarak figür resmi üzerinde yoğunlaştırmış, bu yıllarda Paris'te gündeme gelen "gerçekçi sanat" tartışmalarına ilgi göstermiştir.

NEJAD DEVRİM (1923-1995)

1950'LER

MUKAVVA ÜZERİNE YAĞLI BOYA 43X50 CM

1923'de edebiyatçı İzzet Melih ve Şakir Paşa'nın kızı ressam Fahr-el-Nissa Zeid'in oğlu olarak dünyaya gelen Nejad Melih Devrim, sanatçı bir ailenin çocuğudur. Teyzesi gravür sanatçısı Aliye Berger, dayısı yazar Cevat Şakir, kuzeni ise Füreya Koral'dır. Ailesi ve çevresinde olan sanat ve edebiyat dünyasının birçok önemli ismiyle iç içe büyür. 1939'da henüz Galatasaray Lisesi'nde öğrenci iken, Matisse ve Bonnard etkisinde resimler yapar. 1941'de İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'ne girer; Léopold Lévy'nin önce öğrencisi, sonra asistanı olur.

1950'li yıllar Nejad Melih Devrim'in Paris sanat ortamında tanındığı ve ilgi gördüğü yıllardır. Paris'in yaşamını incelemekte, özellikle de sanat etkinliklerini yakından takip etmeye çalışmaktadır.

Paris yaşamının ünlülerini ve etkinliklerini izlemektedir. Paris'te o dönem ressamların hayranlık duyduğu Picasso'nun sanat anlayışını da çözümlenmeye yönelmektedir. Paris'te soyut anlayışta ürettiği ilk çalışmalarında, tuvali saran geometrik çizgiler diyagonal kesişmelere dönüşmeye başlar. 1950'li yılların başlarında, Osmanlı sanatının vitraylarına göndermeler yapan kurşun çubuklar gibi sert ve köşeli görünümler eserlerinde göze çarpar.